

CHANSON

AR

SEIZ SQIENT NATUREL

Voar eun ton agreabl.

Apollon, Mercurius, Venus ha Jupiter,
C'houi a dele'h var an douar an amitie sincer,
Hac a ra d'an dud yaouanq en em garet parfet,
Prestet din hoc'h assistanç, me ho ped, eur momet.

Sperejō celestiel, asiro ar firmamant,
Me a deu doc'h implori, gant eur galon ardant,
Da rei din an talanchou a bere m'eus ezom
D'espliquan ar propojo arretet em c'halon.

Abostolet evurus, hanvet an Ebestel,
C'hui a ro instruction d'ar gristenien fidel,
Pa'noc'h choaset gant Doue vit prezeg ar lezen,
Chilaouet he grouadur, exaucet va feden.

Rouanez an amitie, princes ar yaouanquis,
Moïses ha Jeremi, chefo deus'an Ilis,
Ha c'houi, carante dener, zourcen an deliço,
Deus a gomso eloquant remplisset ma gueno.

Ne c'houlenan qet antren 'bars en theologi,
Na mont da guemer affer ous an dud a studi;
Ar belec, an arc'hescop hac an den a bluen
Ne garfen quet no enor divanqan ans asen.

Breman c'houlenan avis an autoriteo,
'Vit n'o devo qet a lec'h da reproch ma c'homzo,
Hag evit cavet repos da furchal ma speret,
Ec'h an d'antren en ilis lec'h on bet badeet.

Patronez ar barous-man, ma c'harante divin,
Prosternet on dira-z-oc'h var beno ma daoulin,
Juntet ganin ma daou zorn, digor ma daoulagad,
O sellet trespig an env da c'houlen ar mennad.

Guir Vab an Tad Eternel, ma Salver admirabl,
Me so deut d'hoc'h adori beteg he tabernacl;
Disqennet, mar plij guenac'h, eur sel a drugare
Var ann bini disteran dimeus ho pugale.

Me a so un den yaouanq zavand ha disourci,
'Boue an oad a douzec vloa on poursu ma studi,
Am eus c'hoant da discleria ma bue malurus,
Mar manqan dre igoranq, a c'houlenan excus.

Me ho suppli, Genitor, mestr ar scrivagnerien,
Croguet breman bars em dorn, conduet ma fluen,
Ha c'houi, tad a sclerigen, poset var ma speret
'Vit ma scrivin pen-da-ben ma buez dremenet.

Mar'm ije bet un talent 'vel en defoa sant Paul,
Hag eur voes qen agreabl evel eur rossignol,
Da riman eur son nevez me laqje ma speret,
En enor d'am mestres coant, ma guir vuan caret.

Mes me a c'houlen faveur qent 'vit commanq ganti,
Ronanez an oll æle hac hini ar Messi,
Ar seiz sqient naturel hac ar seiz planeden,
Da rei d'in o ajistanq da boursu ma reglèn.

Me'm eus choaset 'vit mestres fleuren ar yaouanqis
Brillantoc'h evit ar ros hag 'vid ar fourdelis,
Agreaploc'h da barlant 'vit an æle memes;
Gredan qet a man e far 'bars er rouantelez.

Quantan 'moa bet an enor da velet ma mestres
A oa en pardon Sant-Min, gand he c'hamaradez ;
O vale hag o bourmen evit he fassetans,
Eno e defoa piqet ma c'halon gant eul lanç.

D'ar c'houlz-se me oa yaouanq o commanç student
O boursu ma avantur mesq a re zavantan ;
Ma c'horf a vije er scol, mes, allas ! ma speret
Gand ar bouqet florissant a vije occupet.

Demeus an oll scolarien, me oa en assuranç
Ar c'hentant, ha goudo se ne oan qet 'vit avanç.
Ha me o sonjal, un de, monet beteg he zi,
Gand eur galon languissant da velet anezi.

Me o salud, merc'h yaouanq, objet ma c'harante,
Me a so deut d'ho cavet an devez a hirie
'Vit laqat un tam amzer, mar be d'ho fantasie,
Da gontan dac'h ma doare ha clevet ho hini.

Den yaouanq, leun a furnez, me ho salud ive,
'Vel m'en defoa gret goejall ar sænt hac an æle
Pere ie voar on daoulin dirag ar Messias
Var lein mene Calver pa oa 'touguen he groas.

Ober ret d'in un enor hag a so agreabl,
Gant ho comzo familier hag ho bolonte vad ;
C'houi eo an hini garan muan, en assuranç,
Nemet da Zoue hepquen ne rofen preferanç.

Sellet Roue an envo en eur gadoar voen,
Var lein mene Sinai, ho scrivan he lesen,
Dre behini e 'ifen ous he oll vugale
Donet d'en em draissan an eil hag eguile.

Me lar dac'h en guirione aman, ma servijer,
Oc'h eus goneet ma c'halon dre gomso saluter,
Ha, pa gaffen mab eur prinç, evel ne gavin qet,
Ne desirant nemedoc'h 'vit bean ma fried.

Ho propojo ravissant a blij d'in, ma mestres,
Ha rejouiss ma c'halon, ma n' oc'h qet traïtours,
C'houlenan netra dianac'h, qu'en evit ho quittât.
Evit ar veaj quentan, 'met bean'n ho craç vad.

Arsa 'ta, ma servijer, couls eo dimp finissan,
Me a deu da laret d'ac'h qen à vo ar c'hentan,
Ous ho pidi da retorn hep dale d'am guelet,
Ma graç mad a vo guanac'h partout lec'h mac'h efet.

'Vid an eil guec'h, a gredan, me o vont da vale,
Gand eur speret qen content 'vel hini an æle,
Da velet ma mestres coant, rouanez ma c'halon,
Hini'n deus ma remplisset a gonsolation.

Bonjour ha joa, ma mestres, rouanez ar fleurio
A guement so bet biscoas plantet ebars er vro,
Brillantoc'h evit an heaul, scleroc'h evit al loar,
Puissantan merc'h yaouanq a so voar an douar.

Me a garje bean bet eloquanç Ciceron,
Pe autramant ar furnes en defoa Salomon,
Eur guenau gret en arc'hant hag un téaud alaouret,
Da barlant en ho presanç evel ma veritet.

Pa'z oc'h deut beteg aman dre garante barfet,
Me a rent d'ac'h ar salud gant enor a respet ;
'Mije gouvel er feçon hag an tu da barlant,
A vije ma brassan joa plijout d'ho sentiment.

Mes me so eur plac'h yaouanq 'neus ar speret dister,
N'en on qet bet studiet 'veldoc'h, ma servijer ;
C'houi a oar scrivàn ha len ha me n'hen ouzon qet,
N'allan qet coms evel doc'h, rac se ma escuset.

Ma mestres, c'houi so furoc'h evit ar Salomon ;
Ma vije permetet d'in digor d'ac'h ma c'halon,
C'houi 'n ije guelet enni gravet an amitie,
Hini am eus evidoc'h gant guir humilite.

Ma qeret, a vemp hon daou unisset assembles
Evel ma oa sant Joseph hag hon Mam ar Verc'hes.
Mar-g-allan ho possedi eun de var an douar,
Me a vezo qen joaüs 'vel an æle er gloar.

Me a so eur femelen dister a galite,
N'on qet ingal'n ho qenver en mado, en ligne ;
Mes mar-g-eo predestinet gant Doue eternal,
A vemp hon daou unisset, ne c'houlenan qet voel.

C'houi eo fleuren ar merc'hed a guement so'r c'hanton,
Chilaouet, mar plij guenac'h, me ho ped a galon,
Moes an hini disteran deus ho servijerien,
A c'houlen eur mouchouer pe eun dabatieren.

Evit merq a amitie, ma servijer fidel,
Ez an da glasq an alc'hoec'h da dieri'n armel,
Hag a vije ma c'halon ho pije goulenet,
Ma vije possubl he rei'm oa qet ho refuset.

Tostaet aman, me ho ped breman, ma servijer,
Cetu aman var an daol pevarzec mouchouer,
Ha peder dabatieren olifant zulaouret,
A choas a so evidoc'h, hag ouspen, ma qeret.

Me ielo breman d'ar guer gant eur galon contant,
Pa 'meus guelet, ma mestres, ho carante ardant ;
Ha, mar partaget ganin lod deus hoc'h amitie,
Me a respeto anoc'h en durant d'am bue.

Qen vo'ta, cloarec yaouanq ha ma brasant mignon,
Hoc'h aviso eloquant a raviss ma c'halon ;
Deus a guement den yaouanq'n eus ma darempredet,
N'em eus caret nemedoc'h boe m'oc'h deut dam guelet.

Ma mestres so'r plac'h yaouanq hag e deus blev melen
Ha daoulagat qen ardant evel div stereden ;
Honne en deus ar pouar, gant he selo mignon,
Da rei d'he muan caret ar recreation.

Salud dac'h, ma mestres coant, gant enor ha respet,
Me so dent beteg ho ti gant eur galon barfet,
Evel ma oa gouejal ar profet Daniel
Bete dor ar barados da barlant ous an zel ;

Dre gommandamant Doue evit goulén ar c'hraç
Da vevan en he repos ebars un ermitaj.
Mes, allas ! me so un den a so bas a speret,
N'on qet capab da barlant evel ar brofedet.

Me ho ped, ma servijer, cesset ho compliment,
Ho tiscourio admirabl hag ho comso charmant ;
Rac pa sonjan em speret er pes em eus clewet,
Pa neverd hoc'h ajistanç me'm moa disesperet.

Me a lar dac'h, ma mestres, leun a confusion,
C'houi 'moa laqet porcheres var doul dor ma c'halon,
Hac ouspen se an alc'houe var ma oll secrejo,
Ne garan hini 'merdoc'h a guement so er vro.

N'oufac'h biqen, ma mignon, me a lar dac'h amán,
Caroud anon, a-dra-sur, muoc'h 'vit n'ho caran ;
Couscoude gant ma c'herent me a so difennet,
Dre ma eo bet ar goal deaud o preseq'n hoc'h enep.

Quelo trist ha effroyabl, grevus, direson,
Te a blant c'bleve noas 'bars en creis ma c'halon ;
Eur vatimant am oa gret hag a so dispennet ;
Birviquen var an douar ne repos ma speret !

O Majeste infinit, ma Doue, ma C'hrouer,
Diganac'h a c'houlenan ar c'hras particulier !
An ners hag ar puissanç rojac'h d'an intanvez
Da distrujan gant he dorn roue Holophernes.

C'hoas a c'houlenan ouspen, qis un den a verit,
Oll dalancho ar profet hag ar roue David,
'Vel m'en defoa gret goejal, quent disqen d'ar blenen,
An empereur Bonapart hag he officerien.

M'amije bet ar pouar gag ive ar buissanç,
Evel'n defoa sant Louis, pa oa roue en Franç,
D'exilan ar goal deaudo deus ar rouantelez,
Em ije gret an hanter deus ma silvidigez.

Lennet ar scritur santel, me ho ped, ma mestres,
Hag a caffet rapportet, var levr ar furnes,
An neb a gret goal deaudo, so diavis ha foll ;
N'eman qet var an douar an hini blij d'an oll.

Maleurus eo an hini a so var an douar ;
Mar deu dean nep feçon da goean 'no fouar ;
Ha, siouas ! qasi an oll, abret pe divezat,
En peb amser eo stignet ar pecho miserab.

Ar pab en he gathedral, ar roue var he dron,
An avocat 'ne studi, ar beleg o sarmon,
Hag ar barner aseet qichen he dribunal,
So sujet d'ar goal deaudo qencouls 'vel ar re all.

Breman gredan parfet ar pes am eus !ennet
En eul levr ancien gret gant ar brofedet,
Eo qen difficil bevan divlam var an douar
'Vel mont da fonç ar mor bras ha retorn var ar bar.

Pa dei messenger Doue da draouien Josaphat,
Dasepari ar re fall deus a vesq ar re vad,
Vo guelet ar guel deaudo dirac an assamble
O vont da dan an ifern 'vid eun eternite.

Evit derc'hel ar sermant am oa gret, ma mestres,
Divezan'm oam bet'n enor da barlant assembles,
Ez on deut d'ho saludi gant guir fidelite,
Mes ne c'houlenan netra enep d'ho bolonte.

Arretet ho propojo breman, ma c'hamarad,
Lampâd a ra ma c'halon, birvi a ra ma goad,
Hag evit approuvi dac'h m'amitie'noc'h andret.
Ma qeret, ez int ganac'h el lec'h ma tizirfet.

Gret reflexion var se, me ho ped, ma mestres,
Ma'm be ho casset ganin en qis eun esclaves,
Ha donet d'hoc'h eureuji hep conge ho ligne ;
Se a ve reprochap d'in en durant ma bue.

Mes confortet ho calon, marteze gant amser,
A dremeno o fulor ha teri o c'holer ;
Hag a veomp unisset gant o c'honsentamant.
He c'halon oa qer mantret qen n'alle qet parlant !

Malheur 'vid an den yaouanq ne lezer anean
Da demesi p'en deus c'hoant d'an hini blij dean !
Distrempet oa an douar eno gant hon daero,
Qen a boullade an dour da gargan hon boto !

Me a deu d'ho supplian, tud yaouanq ar c'hontre,
D'unissan ho c'halono assemblies gant hon re,
Me'n efoa cun ha glac'har o quitiât ma mestres ;
Qeit ma vin var an douar n'he ancoain james.

Mes Doue a lavar d'imp ebars er scritur sacr :
Troc'han a refet ho torn ha tennan ho lagad ;
Gueloc'h eo mont gant un dorn d'ar joaio evurus,
Evit n'en deo mont gant daou d'ar flammou malurus.

He zad a lavaras din : Setu aman'l liser,
Pehini'm eus recevet digant eur messenger,
Hag em eus commission da rei anean d'ac'h ;
Leqet-an en ho codel ha qesset-an ganac'h.

Sclerijen an oll astro, te so hanvet al loar,
Disqen ebars em c'halon ha disec'h ma glac'har,
Mar permet ma daoulagat arreti ma daero
Da rapporti eur guentel enep ar goal deaudo.

Te'n efoa roet avis, teaud brutal ha funesi,
D'hon tad ha d'hon mam qentan, er barados terrest,
Da dibri demeus ar freus difennet gant Doue :
Se so qiriec d'hon miser ha d'hon oll baourante.

Bars en prison Pharaon te en defoa plantet
Joseph, ar santellan den deus ar patriarchet,
Pa oa bet faos accuset gant pried Putiphar ;
'Boe ma eo crouet ar bed ec'houd var an douar.

Te attaq an dud yaouanq memes var ho enor
Gand eur voues gen eclatant a ia beteg ar mor,
A deu da lemel diante un tensor excellent,
Preciussoc'h 'vit an aour hag evit an arc'hant.

Abalamour d'he ligne e'ch espergni Judas,
Hag avanç 'bars en histoar betec Herodias,
Pini gonsellass e merc'h, dre un avis traïtour,
Da c'houlén var un assiet pen sant Ian-Vadezour.

Lar din, teaud miliguet, ma n'en oud qet contant
Bean guerset Mab Doue ha dibennet eur sant ;
P'ach oud en'pad an amser o clasq dont da laqad
Ar mein-be var an douar da ruan gant ar goad.

Ne bad pelloc'h ma c'halon da breseg varnean
Pardon a misericord a c'houlénan 'vitan,
M'en defo cun ha glac'har dimeus he bec'hejo,
Ha m'an em gonvertisso bete fin he zeïo.

P'antreis em c'habinet gant desolation
En sell da gavet un dra a gonsolation ;
Ac'h is da len a lizer am boa bet diant he zad,
Pa digoris anean, m'en defoa calonat.

Ma c'halon so glac'haret, ma Doue, pa sonjan
Bet on welet ma mestres 'vid ar voec'h divezan ;
Roët eo din m' c'houjet scrivet var baper goen,
Ma c'houitanç en general d'he dilesel a gren.

Me oa tri de a taer noz hep dibri nag evan
Na qen nebeut hep repos : na rent nement goëlan,
Dre ma renqen separi, hep bean meritet,
Deus fidelan merc'h yaouanq anavan var ar bed.

An dried de a scrivas qelo d'he c'hamarat,
Ha me res dezi respont divar lizer he zad :
Prononcet eo an arret enep d'ho servijer,
C'houi iel breman d'ar gouent ha me chomo er guer.

Pa oan 'bars ma studi o len ma levrio,
Ma welet qasi maquet, beuet gant an daëro,
E renqis o dilezel, ha mont da pazeal ;
Ha me qemer ma fusuil 'vit mont da chassaal.

Arri 'bars en creis ar c'hoat me oa fatig bras,
Ha me da guemer repos eno var ar yeot glas,
Hag evel eur Madalen, commanç da deplori,
Ne oa med Doue hep qen capabl d'am c'honsoli.

En creis ma brassan glac'har o sonjal em mestres
Qasi 'vel dre eur miracl a velis eun heies ;
En em stringas d'am daoulin evit ma saludi,
Inspiret a beurs Doue da dont d'am c'honsoli.

Me ho ped, galant yaouanq, arretet ho taëro,
Ha leget ho confians en Crouer an evo :
Doue a neus ar pouar da gonsoli an oll,
Da neb a fio ennan na'n ei james da goll.

C'houi a so var an douar 'bars en displijadur,
Noc'h eus defot a netra, ma queret bean fur,
Ha me a so o yevan ebars er foreso,
Hag a guemer plijadur da usan ma deio.

Eno e colis memoar deus ma mestres fidel,
Ha credi n'oamp qet choaset gant Doue eternal
'Vit bean var an douar assembles unisset ;
Graç dimp da vean un de en pales an Drindet.

Neuze retornis d'ar guer 'vel pa'm ije nijet,
Toman re ma goad ouzin, ne santen qet qerset ;
Ma speret a oa qen scanv, ma c'halon qen joaüs,
Evel mac'h eo bars en env an æle evurus.

Mar boe goejall ma c'halon carguet a disesper,
Breman me so qen ezet evel eun ec'houeder,
Hini ia beteg an env ha retorn d'an douar ;
Adieu laran d'an tourmant, achu eo ma glac'har.

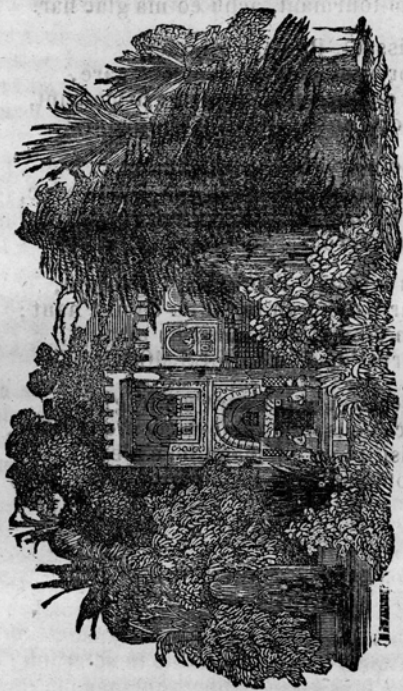
Madelez oll-buissant, Roue an oll æle,
Me rent dac'h presentamant graço a drugare,
P'oc'h eus roet din ar c'hras, Roue ar firmamant,
Da finissan ma chanson joäus ha triumphant.

Homan so eur son neve rimet ha composet
Gant eur scrivagnier yaouanq dimeus a Lanrodec,
So ganet ebars er bloa mileiz cant hag ugent,
De diaroc goel ar Verc'hes a ve 'bars en Avant.

Ha 'vid esplican he noad d'an oll dud ignorant,
Tri mis ha pevar ugent en tu all da daou c'hant ;
Ebars en canton Plouagat eo ganet ha maguet,
Hag he hano scirvet mad so GILLES MORDELET.

Mar'meus drouc-laret netra gant ma fragilite,
C'houlennan escus ous an dud ha pardon ous Doue,
Hag ouspen a tisiran da guemend he c'hlevo
Ar boneur da jouissan deus a c'hloar an envo.

FIN.

L'architecte, intendant, et dessiné par l'architecte de l'Académie